

POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE

Renata Kořínková:

Evropská unie a západní Balkán – od stabilizace k rozšíření

Práce Renaty Kořínkové se zabývá vztahem Evropské unie k regionu tzv. západního Balkánu, jenž zahrnuje nástupnické státy Jugoslávie (s výjimkou Slovinska) a Albánie. Poté, co se na konci 90. let mezinárodnímu společenství konečně podařilo stabilizovat bezpečnostní situaci v oblasti, stal se region jednou z priorit zahraniční politiky EU s tím, že konečným cílem unijních aktivit má být vstup těchto států do Unie. V kontextu současných debat o dalších vlnách možného rozšíření EU jde o téma mimořádně zajímavé a aktuální.

Hlavní stať práce je rozdělena do pěti základních částí. První z nich podává historický přehled unijních aktivit ve vztahu k západnímu Balkánu od počátku 90. let. Poté, co se po roce 2000 otevřela příležitost pro komplexní přístup oblasti, formulovala Unie dva základní principy, jimiž se její aktivity a spolupráce s dotčenými státy měla řídit – princip regionální spolupráce a princip kondicionality; jimi se zabývá druhá část stati. Jádrem práce jsou části 3 a 4. Část třetí podává přehled nástrojů, které Evropská unie používá v rámci tzv. Stabilizačního a asociačního procesu, a čtvrtá část následně hodnotí výsledky tohoto přístupu na příkladu dvou zemí, které v úsilí o vstup do Unie pokročily nejdále, tedy Chorvatska a Makedonie. Poslední část stati představuje pokus o prognózu dalšího vývoje vztahů mezi EU a západním Balkánem, především pokud jde o perspektivu vstupu.

Hlavní devízou práce je detailní znalost faktografie kombinovaná s jasně formulovaným výzkumným záměrem, důkladně zpracovanou metodologií a jednoznačnou hypotézou, která je v práci ověřována. Výsledkem je jasná struktura práce, na jejímž základě autorka postupně odpovídá na hlavní otázku, tj. zda je strategie Stabilizačního a asociačního procesu (SAP) vhodně zvoleným postupem, který přispívá ke stabilizaci a reformám v prostoru západního Balkánu a dokáže zdejší státy dovést k členství v Unii. V závěru práce autorka na tuto otázku odpovídá a kriticky zvažuje přínosy a nedostatky SAP.

Na práci by snad bylo možné kritizovat přílišnou popisnost, kterou trpí zejména třetí část textu. Na druhou stranu si je autorka tohoto problému vědoma a vysvětluje její nutností objasnit vysvětlit celé spektrum nástrojů, které EU ve vztahu k západnímu Balkánu využívá. Argument autorky, že bez jejich detailní a občas suchopárné charakterizace by pochopení následné analýzy a provedení dvou case-studies bylo prakticky nemožné, je vzhledem ke složitosti pojednávané otázky akceptovatelný. Subjektivně bych přesto autorce vytkl poměrně časté členění textu do bodů, které snad zvyšuje přehlednost, ale jistě není jedinou metodou, jak se s popisem jednotlivých procesů vyrovnat. Stejně tak pokládám za sporné časté (a v 3. části práce do značné míry exkluzivní) odkazování na jeden sekundární zdroj (Had 2006). Naproti tomu části 4 a 5 nabízejí jakousi protiváhu deskriptivní třetí části a nabízejí vyvážený analytický pohled. Zejména případová studie k Makedonii je ukázkou pečlivé, faktograficky bohaté a přitom čtivé analýzy. Současně se ale domnívám, že komparativní shrnutí obou případových studií (kap. 4.3) mohlo být obsažnější.

Z formálních aspektů bych rád vyzvedl precizně formulovaný úvod a závěr, stejně jako zcela adekvátní jazyk práce. Seznam použitých zdrojů je dostatečný, byť odkazování na ně není v textu zcela vyvážené (viz výše).

Připomínek ke konkrétním místům v textu mám jen několik:

- s. 46
 - V poznámce pod čarou č. 118 je mechanismus ‚Berlín Plus‘ mylně datován rokem 1996. Tehdy byla ovšem ustavena metoda spolupráce mezi ZEU a NATO, již bychom mohli označit termínem ‚Berlín‘. ‚Berlín Plus‘ je označení pro mechanismy spolupráce mezi NATO a EU, které byly ustaveny sérií dohod v roce 2003.
- s. 48
 - Poznámka o ‚turkismu‘ působí poněkud zvláště; přisuzování určité mentality celým národům nebo regionům je snad přijatelné v populárních či žurnalistických pracích, v akademickém textu jde (snad) již o překonaný přístup.
- s. 58
 - Zajímavé oficiální vládní heslo Makedonie by si patrně zasloužilo podrobnější vysvětlení, než jen odkaz na (blíže neurčený!) webový zdroj.

Bez ohledu na tyto připomínky považuji práci Renaty Kořínkové za kvalitně zpracovanou a dobře strukturovanou studii vhodně zvoleného tématu, a doporučuji ji proto k obhajobě. Sice s výhradou, která se týká především příliš popisného charakteru třetí části stati, ale přesto navrhuji hodnotit ji jako **výbornou**

V Praze dne 10. 6. 2007